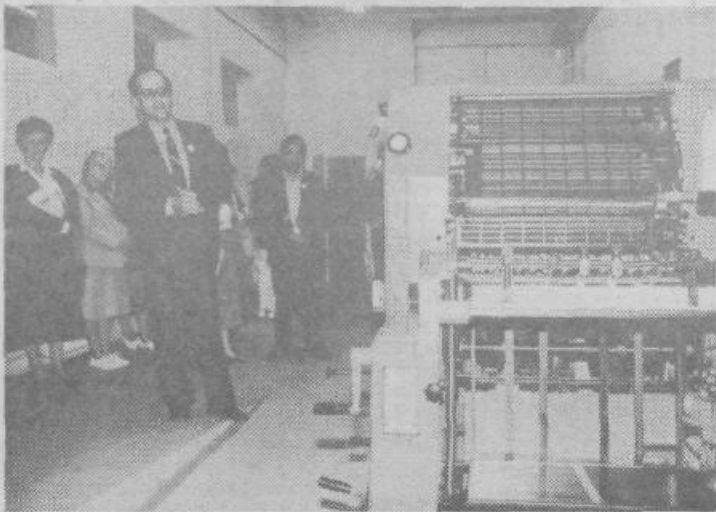


## 25. let Srednje šole tiska in papirja

Srednja šola tiska in papirja praznuje letos 25. obletnico svojega obstoja. V počastitev tega jubileja so učenci pripravili kulturno naravoslovni teden, izdali glasilo *Mi, mladi* in knjižico *Odsevi časa*, ki prinaša izbor pesmi in likovnih prispevkov nekdanjih in sedanjih dijakov te šole. Osrednja proslava je bila v kulturnem domu Španski borci 27. maja, istega dne je bil tudi odprt dan šole, tako da so si obiskovalci lahko ogledali pouk iz različnih strokovnih in naravoslovnih predmetov.

Na šoli, ki je ob uvedbi srednjega usmerjenega izobraževanja prerasla iz poklicne v srednjo,



skrbijo za strokovno rast učiteljev, kajti dober učitelj in dobra šola bi morala biti v razvoju vedno korak pred industrijo.

Pred nekaj leti so šolo nadzidali in posodobili opremo. Septembra lani so učenci 3. in 4. letnikov pričeli pouk v novi učilnici za fotostavek. Računalniška oprema, ki so jo nabavili s pomočjo industrije, jim omogoča najsodobnejši pouk, tako da klasični svinčeni stavek spoznavajo sedaj le še informativno. Na novo so uredili tudi štiri kabinete za papirniške predmete.

Ob odprtju dnevu šole pa so prvič zavrteli tudi enobarvni ofset tiskarski stroj Heidelberg GTO 46; nabavo so omogočile firma Heidelberg in Alois Carmine KG z Dunaja in delovne organizacije posebne izobraževalne skupnosti tiska in papirja.

Besedilo in slika: D. J.

### IZ POBRATENE OBČINE BILEČA

## Resolucija za leto 1988

Konec marca so zbori občinske skupščine sprejeli resolucijo o politiki uredništev družbenega plana občine v letu 1988.

Načrtujejo 64,5-odstotno nominalno rast družbenega proizvoda v gospodarstvu; v družbenem sektorju za 66 odstotkov, v zasebnem za 34 odstotkov.

Prav tako načrtujejo fizično rast proizvodnje v posameznih delovnih organizacijah. Proizvodno tepihov za 11,9, česano predivo za 4,6, mlinski proizvodi za 5,1 odstotka itd. Izvoz načrtujejo povečati za 10% na konvertibilno in za 3% na klirinško področje. Največja investicija bo tudi v letošnjem letu izgradnja hidrosistema Trebišnja, ki bo stala okoli 10 milijard dinarjev.

Načrtujejo še modernizacijo predilnice in tkalnice, v kar je vključena tudi realizacija programa za proizvodnjo tankih volnenih prediv in zaves. V letošnjem letu bodo dokončali dela na objektu Pekarne, odpravili ozko grlo v TMO Energoinvest ter dokončali nov obrat za proizvodnjo ventilov.

Okrog 4 milijarde bodo vložili v realizacijo programa delovne organizacije »Zrak« Sarajevo – izgradnja tovarne v Bileči. Načrtujejo tudi nekaj cest, širitve telefonskega omrežja, pogodovanje in razvoj živinoreje. Letos bodo dogradili 61 stanovanj v družbeni in 40 v zasebni lasti. Nadaljevali bodo z rekonstrukcijo mestnega vodovoda in kanalizacije, dokončali projekt elektrifikacije in še nekaj manjših stvari.

Načrtujejo povečanje števila zaposlenih za 4,4 odstotka, predvsem v gospodarskih dejavnostih.

### Ocena dela zborov občinske skupščine

Na skupnem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine v mesecu aprilu so delegati ocenili delo delegatske skupščine in volili kandidate za vodilne funkcije v njej. Za predsednika skupščine občine Bileča so ponovno izvolili Sava Vujovića, za podpredsednika skupščine dr. Emirja Avdića, za predsednika izvršnega sveta pa Radomirja Tabakovića.

### SPROŽEN POSTOPEK ZA LIKVIDACIJO KOVINSKIH OBRATOV

## Veliki dolgovi in nezanimiv proizvodni program

(nadaljevanje s 1. strani)

Ob koncu lanskega leta je toz zabeležil 2,43 milijarde dinarjev izgube, nepokritih izgub imajo za okoli 400 milijonov dinarjev, njihovi kratkoročni krediti v Gradisovi interni banki pa so sredi aprila dosegli številko 5,9 milijarde dinarjev. Letošnje prve tri mesece so poslovali nekoliko bo-

lje, saj so pridelali le 30 milijonov izgube.

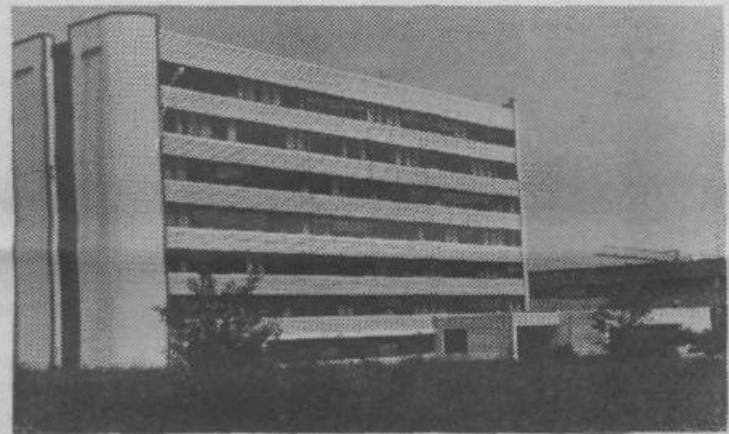
Kot je bilo slišati na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki je bila 11. maja v tem tozdu, udeležili pa so se je tudi predstavniki našega izvršnega sveta in občinskega komiteja ZKS, je vzrok za slab položaj v veliki zadolženosti, v pomanjkanju trajnih obratnih sredstev,

v zastarelem proizvodnem programu in v kadrovski sestavi, ki je taka, da ne zagotavlja razvoja. Slišati je bilo tudi očitke, da se vodstvo Gradisa ni zanimalo za težave tozda v zadnjih letih, obenem pa delavce tudi niso pravočasno in temeljito seznanjali s položajem, v katerih se nahajajo.

V Kovinskih obratih so sicer pripravili sanacijski program in pet možnih različic, kako izkupati se iz težav. Realna je bila le ena, tista, ki je predvidevala zmanjšanje števila delavcev za tretjino, prodajo dela delovnih prostorov, spremembo interesnih posojil v dolgoročna, kooperacijo, nove

razvojne programe in še nekatere druge ukrepe. Vendar se za to varianto v Gradisu niso odločili.

D. J.



Mogočna stavba v industrijski coni, ki od daleč deluje bolj »hotel-sko« kot »industrijsko«, preživlja v sebi hudo krizo. Del nje in stavba ob njej so Kovinski obrati. Tekst in slika: S. G.

### Uspela akcija zbiranja oblačil in obutve

KO RK KS 25. maj se je, kot vedno doslej, zelo aktivno vključilo v akcijo. Po podatkih, ki sem jih dobil od poštvalne predsednice Rezke Kosić, je bilo zbranih približno 1,5 tone oblačil in obutve. Prepričan sem, da bo zbrani material prišel v prave roke, vsa pohvala pa velja krajanom, ki so prispevali oblačila, pa tudi aktivistkam RK. VILJEM KLEMENC

### KAKO GRADITI HITREJE IN CENEJE

## Vegradov recept, preizkušen v NDR, se imenuje europogram

Velenjski Vegrad je s sistemom hitre celične gradnje »europogram« prodrl na vzhodnonemški trg. Tam so v silno kratkem roku, 4 mesece in pol, dogradili dva samska domova, enega v Oberlungwitzu in drugega v Auerbachu, skupaj 538 postelj. Vrednost posla znaša 5 milijonov dolarjev pod ključ.

Golo montažo domov v NDR je opravilo 10 monterjev, ki so v 47 delovnih dneh, v 10 do 12 urah dela dnevno, zmontirali 210 vnaprej pripravljenih celic in še 300 različnih konstrukcij od fasad do stopnišč.

Proizvodnja montažnih elementov je v Velenju 70 delavcem v 3 izmenah vzela 70 delovnih dni. Tako pridemo do skoraj fantastične številke: 9,4 ure za kvadratni meter proizvedene površine, in samo 1,5 ure za kv. meter zmontirane površine.

Skupaj je v NDR odpeljalo 276 vagonov, na katere so naložili 4.300 ton betonskih konstrukcij in materialov.

Montaža na prvem objektu, v Oberlungwitzu, se je začela 21. de-

cembra lani in končala že 1. januarja (160 postelj). Na drugem objektu, v Auerbachu, je stekla 10. januarja; vsa dela so končali v roku do 10. februarja (378 postelj). Naročniku so predali 5200 kv. metrov neto površin v samskih domovih, skupaj že omenjenih 538 ležišč.

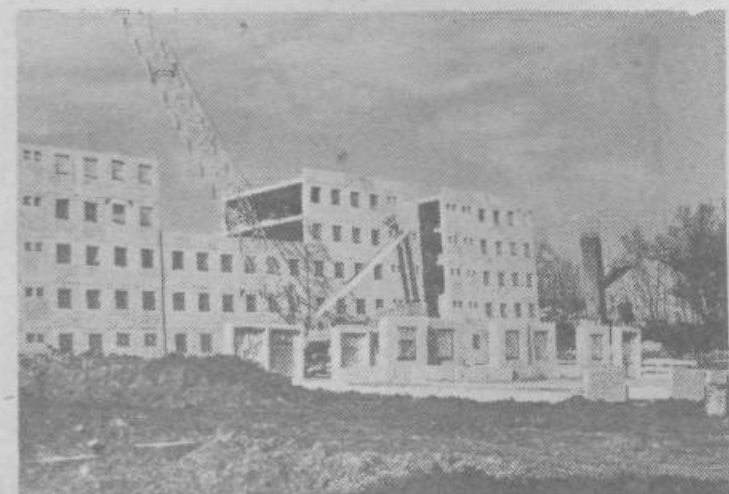
Pogoji so bili zelo ostri. Če bi rok 4 mesecev in pol zamudili, bi morali medtem za delavce, bodoče stanovalce, priskrbeti hotelsko namestitev. Do tega ni prišlo. Celotna ekipa – velenjska Vegrad kot nosilec posla in Eso kot izvajalec inštalaterskih del, Tim iz Laškega za strehe in ljubljanska Mladost kot dobavitelj notranje opreme, je uigrano dokončala oba objekta. Pri tem je pomembno, da gre za

prvi primer direktnega izvoza v jugoslovanskem gradbeništvu. Vsi elementi so bili narejeni in prednapeti v Vegradovi tovarni Dom 101, ki je specializirana za hitre gradnje industrijskih objektov. Na samem gradbišču so bila potrebna zgolj pripravljala dela, izkop temeljev in montaža z vgradnjo instalacij. Celotno delo je opravilo 70 delavcev, ki so ves čas gradnje bivali v taboru ob gradbišču. Gradili so čez zimo – na srečo brez snega in zmrzali, zato tudi brez prekinitev. Sedaj ima Vegrad že nov posel v NDR, prav tako v vrednosti 5 milijonov dolarjev, in sicer upravno poslopje tovarne elektronike. Predvideni rok vselitve je 8. oktober!

Ob tem podvigu Vegradovih gradbenikov se kar samo po sebi zastavlja vprašanje, ali ti kratki časi gradnje, ki v pogojih inflacije omogočajo tudi do 30-odstotne investicijske prihranke od posamičnega objekta, ne bi mogli bistveno poceniti izgradnje celotnih domskih sosesk, torej denimo tudi v Fužinah? Ni dvoma o tem, da je norma, ki jo je Vegrad dosegel v NDR, 9 ur in pol za kv. meter, zaenkrat lahko samo pobožna želja obobužanih občanov, kajti pri nas se montažna gradnja v najboljšem primeru še vedno giblje pri 14 in več urah. Pa vendar! Konkurenca bi lahko veliko spremenila, če tudi upoštevamo razbohoteno režijo v našem gradbeništvu, veliko število neproduktivno zaposlenih in samo delovno intenzivnost gradenj. Tole pisanje predlagamo v razmislek načrtovalcem in investitorjem novih družbenih sosesk, ki naj odslej naprej bolj razmišljajo o možnostih izbire, ki jih imajo na razpolago.

IGOR ŽUŽEK

Gradbišče v Auerbachu



Naša skupnost bo spet izšla 29. junija

Letošnji prejemniki srebrnih znakov zveze sindikatov Slovenije in priznanj občinskega sveta zveze sindikatov (Foto: D. J.)



## Srebrni znaki in priznanja

Na slovesni seji, ki je bila 27. maja v veliki dvorani občinske skupščine, sta predsednica občinskega sveta zveze sindikatov občine Ljubljana Moste-Polje Marija Fedran in predsednik odbora za organizacijsko kadrovske politike pri tem organu Janez Sagmaister izročila letošnjim dobitnikom srebrne znake zveze sindikatov Slovenije in priznanja občinskega sindikalnega sveta. Podeljenih je bilo 23 znakov in 13 priznanj.

Srebrni znak zveze sindikatov Slovenije so prejeli: Zofija Babnik, Hilda Bregar, Mojca Breskvar, Erika Camplin, Tone Dijak, Miro Drobne, Peter Dumovič, Sonja Ilovcar, Peter Ivkovi, Mar-

jeta Kolarič, Marija Lukežič, Branka Nefat, Joca Nerad-Rupnik, Jelisa Sakešek, Ljubinka Sankovič, Janez Sagmaister, Stjepan Sokač, Marijana Steh, Alojz Trontelj, Ivan Vratnarič, osnovna

organizacija v delovni skupnosti skupnih služb HP Kolinske in konferenci osnovnih organizacij v Integralu – SAP tev Totri.

Priznanja so dobili: Peter Berčič, Darinka Božič, Ciril Cerar, Marija Klemenčič, Milena Kozuh, Andrej Magajna, Jože Pečar, Jelka Strbad, Janez Ulaga, Marjan Vučič in osnovne organizacije zveze sindikatov iz Mizarstva Moste, OŠ Adolf Jakhel ter Žito, toz Šumi.

D. J.

## Vse večja brezposelnost tudi v Sloveniji

Slovenija je do nedavnega veljala za eno od dežel z najnižjo stopnjo brezposelnosti v Evropi. Sedaj pa tudi ona drsi v stanje večje socialne negotovosti, predvsem za mlade ljudi, ki iščejo prvo zaposlitev in za delavce iz neuspešnih podjetij.

Število nezaposlenih se je pričelo naglo povečevati julija lani, povezano pa je z upadanjem gospodarske moči. V prvih dveh mesecih letos je zaposlenost v združenem delu upadla za 0,2 odstotka mesečno. Zmanjševanje zaposlenosti pa seveda povečuje brezposelnost. V decembru 1987 je bilo pri skupnosti za zaposlovanje prijavljeno 17.826 brezposelnih, v januarju letos se je povečalo na 18.889, februarja pa na 19.627 iskalcev zaposlitve. Po zadnjih podatkih je število brezposelnih raslo še tudi v marcu in se povzpelo na 19.863 oseb, kar je neobičajno, saj je druga leta v začetku leta brezposelnost vedno rasla počasneje, marca pa je bila vedno manjša kot februarja.

Brezposelnost se je tako v Sloveniji od decembra 1987 do marca 1988 povečala za 2000 ljudi, ali 11 odstotkov. 51,5 odstotka vseh

brezposelnih so predstavljali mladi do 26 let starosti.

Strokovnjaki napovedujejo še nadaljnjo rast brezposelnosti. Do konca leta se bo število teh povečalo na 20.000 od 23.500 oseb. Glede na radikalnejše gospodarske ukrepe in tudi tehnološke viške pa je pričakovati še več »odvečnih« delavcev. Stečajni postopki in tehnološke spremembe v proizvodnji bodo letos po predvidevanjih dali kakšnih 6000 odvečnih delavcev. V naslednjih mesecih bo torej treba poskrbeti, da bo v največji možni meri dobila zaposlitev strokovno usposobljena mladina, ki prihaja iz šol in tudi dodatno usposobiti za pre zaposlitev v perspektivnejše programe delavce iz stečajnih delovnih organizacij. Denar za ta namen bomo zaposleni dodatno združevali s prispevkom (0,30) iz bruto osebnih dohodkov. Reševanja vse huje problematike nezaposlenosti

sti v Sloveniji pa ne bodo zmogle le skupnosti za zaposlovanje, to je tudi stvar splošne razvojne gospodarske politike in njenih rezultatov.

S. G.

### Poslovni čas še po starem

V šesti številki Nsk je bilo objavljeno, da se pripravljajo novi delovni čas v ljubljanskih trgovinah, vendar je ta »pogorel« že v osnutku. Zavrnjen je bil v vseh petih ljubljanskih občinah. Razprava o osnutku pa je bila umaknjena tudi na predzadnji skupščini mesta. Zato se je komite za preskrbo, trgovino in kmetijstvo odločil, da bo do jeseni pripravil nov osnutek. Želeli bi, da pripravijo tak osnutek, ki bi bil po meri kupcev, pa tudi prodajalcev. Za zadnji osnutek, ki se ni uveljavil, menim, da je bil narejen preveč v ozkem krogu, saj kupci že sedaj čakajo pred vrati in si večina želi, da bi se vrata odprla že pred osmo uro jutraj, trgovci pa po dosegljivi informaciji, vsaj v občini prisotne DO (Emona, Nama, Mercator), se informirali niso, kaj se pripravljajo, kaj šele, da bi jih kdo vprašal, kaj oni menijo o tem. Prepričan sem, da so pripravljenci padli na izpitu, zato je vsak nadaljnji komentar odveč. Želim povedati le še to, naj v bodoče upoštevajo obe strani medije.

VILJEM KLEMENC